

somt, hvornaar og hvorledes man overhoved kunde faae en ordentlig Finantslov, end naar der ellers i Almindelighed har været Tale om for en kort Tid at faae en foreløbig Bevilling, medens Finantsloven gjordes færdig. At den midlertidige Finantslov under saadanne Omstændigheder maatte faae et Indhold, som svarede til den virkelige forhaandenværende Tingenes Tilstand, det synes mig at være i sin Orden, og det vilde have været urimeligt, om man i den Henseende vilde have set mere paa Formen end paa, hvad, som sagt, Forholdene selv med Nødvendighed krævede. Vi have ikke — tror jeg — tidligere havt et saadant Tilfælde som det, der forelaa i April Maaned dette Aar, og derfor forstaar jeg, som sagt, ikke Henvisningen til den konstitutionelle Praxis. Jeg glæder mig over, at vi ikke have nogen konstitutionel Praxis med Hensyn hertil. — Den ærede Ordfører fremhævede derhos — og deri kan jeg ganske vist være enig med ham —, at Grundlovens § 25, som er paa-beraabt af Regeringen til Retfærdiggjørelse af og som Grund til at udstede den provisoriske Finantslov af 12te April d. A., forudsætter, at der er et Tillidsforhold tilstede imellem Regeringen og Rigsdagen; § 25 hvilede paa denne Forudsætning, sagde han, og altsaa, naar et saadant Tillidsforhold ikke var tilstede, saa var Benyttelsen af § 25 for saa vidt ikke tilstedelig, og det var derfor, at det i dette Tilfælde var saa aabenbart, at ikke blot § 49, men ogsaa § 25 i Grundloven vare tænkelige. Den ærede Ordfører vil tillade mig at sige, at det forekommer mig, at han og hans Venner miskjende og i lang Tid have miskjendt, at det ikke blot er Grundlovens § 25, der hviler paa Forudsætningen om et Tillidsforhold imellem de forskellige Statsmagter, men at man kan sige med Sandhed, at hele Grundloven, hele Forfatningen hviler paa den Forudsætning, at enhver af Statsmagterne vil gjøre sin Pligt, hviler paa den Forudsætning — særlig naar vi komme ind paa det finantsielle Omraade —, at de to Afdelinger af Rigsdagen, Landstinget og Folkethinget, ville vide at komme overens om, hvad der er nødvendigt for, at Statskassineriet overhoved ikke skal gaa istaa. Naar denne Forudsætning for, at Forfatningen overhoved kan virke — en Forudsætning, som den Gang, da Grundloven blev givet i 1848—49, Ingen vilde falde paa at drage i Tvivl — naar denne Forudsætning brister, ja, da ser det sandelig bedrøveligt ud; men det forekommer mig, at der ikke er nogen særlig Opfordring til at fremhæve netop Nødvendigheden af Overensstemmelsen ene og alene for § 25. Forrigt skal jeg tiltræde ogsaa en anden Ytring af den ærede Ordfører. Han sagde nemlig, at den, der vil have sin egen Ret respekteret, maa ogsaa respektere Andres. Den hele Kamp, som nu har været saa lang Tid, er jo netop fremkommen derved, at man fra den ene Side har følt sig saa

stærk, har levet i den Illusion, at man var saa stærk, at man ikke behøvede at tage Hensyn til Andre. Jeg leber i det Saab, at denne Illusion, som saa mange andre, snart maa bryde. Naar den brister, og naar man tilegner sig den Sætning, som den ærede Ordfører saa snuvt udtalte, at man skal respektere ogsaa Andres Ret, saa nærer jeg ogsaa god Fortrøstning med Hensyn til Fremtiden.

Efter de almindelige Betragtninger, som jeg nu har tilladt mig at knytte nogle Bemærkninger til, gik den ærede Ordfører over til det nære praktiske Spørgsmaal om, hvorledes Folkethinget da nu egentlig skal stille sig, og han mente da, at det, som det kom an paa, var, som han sagde, saa utvetydigt, skarpt og bestemt som muligt at faae sældet Dom over den provisoriske Lov af 12te April; den maa fortales saaledes, at det kan blive bitterligt for Alverden eller i det Mindste for Danmark, at provisoriske Finantslove aldrig kunne vente anden Skjæbne end at blive forfattede, at altsaa Regeringen ikke maa tænke paa at kunne faae efterfølgende Billigelse, hvis den skulde ville komme med en anden provisorisk Finantslov. Det forekommer Mindretallet at være aldeles aabenbart, at det ærede Flertal, naar det har en saadan Opfattelse som den, at den provisoriske Lov af 12te April er ulovlig, og naar det ærede Flertal ønsker en utvetydig Dom derom, og en Dom, som navnlig kan have en saadan Virkning, som jeg nylig nævnte, den ærede Ordfører har udtalt —, da har det ærede Flertal valgt en meget besynderlig og mærkelig Fremgangsmaade for at naae et saadant Resultat. Dersom Flertallet har en bestemt og uroffelig Overbevisning om, at der er begaaet et Grundlovsbrud ved Lov af 12te April, vil den ene rigtige Fremgangsmaade være at sætte det Ministerium, som har gjort sig skyldig deri, i Anklagestand, for at Sagen kan komme for den eneste rette kompetente Dommer, for den Statsmyndighed, som ene og alene er istand til at sælde Dommen, og en Dom vel at mærke, som vil kunne have nogen Betydning for Fremtiden. Den ærede Ordfører har opfordret til at granske i Forhandlingerne fra 1853, da der ogsaa var Spørgsmaal om en provisorisk Finantslov. Jeg tiltræder med Fornøielse den ærede Ordførers Opfordring i den Henseende; thi man vil af disse Forhandlinger lære, hvorledes det fra alle Sider blev anerkjendt, at man ikke i Rigsdagen kunde give nogen Afgjørelse af dette Spørgsmaal, netop fordi dette Spørgsmaal hørte under Rigsretten. Dette synes mig da ogsaa at være aldeles ubestrideligt. Folkethinget kan udtale sin Mening derom; men om denne Mening er rigtig eller ikke, det staar hen, indtil den, der netop er Dommer mellem Representationen og Regeringen, nemlig Rigsretten, udtaler sin Mening. Jeg veed nu vel, at man ofte, ogsaa i denne Sal tidligere, har villet gjøre gjældende, at